

SÄKERHETS DATABLAD

EXTRA

1. NAMNET PÅ PRODUKTEN OCH FÖRETAGET

Produktnamn: EXTRA
Typ: Avkalkningsmedel
Produktkod: 160111 (1 liter), 160113 (5 liter)
Leverantör: GIPECO AB, Kabelvägen 8, 553 02 JÖNKÖPING
Kontaktperson: Mats-Erik Ohlsson, tel. 036 - 18 19 00, fax 036 - 181918

I nödsituationer ring 112. Kontakta läkare eller Giftinformationscentralen för ytterligare information om produkten.

2. SAMMANSÄTTNING/ÄMNENAS KLASSIFICERING

Ämnen som klassificeras som hälso- eller miljöfarliga:

Ämne	EG-nr	CAS-nr	Halt %	Farosymbol/R-fraser
Fosforsyra	231-633-2	7664-38-2	10 -20 %	C; R34*
Oxalsyra	205-634-3	144-62-7	1 - 2 %	Xn; R21/22 *
2-propanol	200-661-7	67-63-0	5 - 10 %	F, Xi; R11-36-67*
Glukonsyra	-	526-95-4	1 - 5 %	Xi; R36
Alkylfosfater	270-390-7	68427-32-7	1 - 5 %	Xi; R36

Riskfraser i klartext anges under punkter punkt 16.

*Hygieniska gränsvärden för exponering: se under punkt 8.

3. FARLIGA EGENSKAPER

Produktens pH är under 2 i koncentrat. Vid kontakt irriteras ögonen och huden.

Risk för ögonskada finns. Farligt vid förtäring.

Fysikaliska/kemiska risker

Vid kontakt med kalkstensgolv, marmor och dylika kalkmaterial, reagerar syran med materialet och löser upp denna.

4. FÖRSTA HJÄLPEN

Allmän information

Vid minsta osäkerhet eller om besvär kvarstår, kontakta alltid läkare. Ge aldrig en medvetlös person något att dricka eller förtära.

Vid uppsökande av läkare, visa etiketten eller detta säkerhetsdatablad.

Inandning

Frisk luft och vila.

Hudkontakt

Tag genast av nedstänkta kläder och skölj med mycket vatten.

Om obehag kvarstår, kontakta läkare.

Kontakt med ögon

Spola genast med mycket vatten i minst 15 minuter och kontakta läkare omedelbart.

Förtäring

Ge vatten eller mjölk att dricka. Till sjukhus om nämnvärda mängder förtärs.

5. ÅTGÄRDER VID BRAND

Produkten är brandfarlig. Om produkten i extrema fall skulle fatta eld, släck med skum, pulver, koldioxid eller vattendimma. Behållare i närheten av brand flyttas eller kyls med vatten.

6. ÅTGÄRDER VID SPILL / OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

Personliga skyddsåtgärder Åtgärder för att skydda miljön

Se under punkt 8.

Förhindra utsläpp av större mängder till avlopp eller till mark, yt- och grundvatten. Produkten neutraliseras före utsläpp i avlopp.

Saneringsmetoder

Små mängder kan spolats bort med vatten. Betydande mängder samlas upp och lämnas för destruktion enligt lokala bestämmelser.

7. HANTERING OCH LAGRING

Hantering

Personlig skyddsutrustning, se under punkt 8.
Förvaras i originalförpackning. Följ bruksanvisningar.
Förvara produkten oåtkomligt för barn.

Lagring

Lagras svalt eller i rumstemperatur. Lagringsstabiliteten i obruten förpackning är minst 2 år vid temperaturer över 0°C.
Produkten kan bli brun vid lagring vilket inte medför effektförsämring.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN / PERSONLIGA SKYDDSÅTGÄRDER

Hygieniska gränsvärden	Ämne och CAS-nr	NVG ppm	8h mg/m ³	KTV ppm	15 min mg/m ³	Anm.
	Fosforsyra, dimma 7664-38-2	-	1	-	3	
	Oxalsyra 144-62-7	-	1	-	2	
	2-propanol 67-63-0	150	350	250	600	

Möjlighet till ögonspolning skall finnas på arbetsplatsen, om det finns risk för stänk.

Personlig skyddsutrustning

Handskydd

Skyddshandskar i plast eller gummi.

Hudskydd

Använd lämpliga skyddskläder om det finns risk för stänk och spill.

Ögonskydd

Vid behov skyddsglasögon. Under onormala förhållanden ansiktsskydd.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

Produktbeskrivning:	Svagt gul, klar och lättflytande vätska som luktar något isopropanol, d.v.s. något stickande lukt.
pH i koncentrat	0,5
pH i brukslösning (1%-ig)	1,7
Kokpunkt (°C)	82 (isopropanol)
Flampunkt (°C)	47
Oxiderande egenskaper	e.k.
Densitet (kg/m³)	1120
Viskositet (mPas)	< 15
Löslighet i vatten	lättlösligt

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

Stabil under rekommenderade förvarings- och hanteringsförhållanden. Reagerar under värmeutveckling med alkalier.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

Det finns inga toxikologiska data på produkten som sådan, men för **enstaka ämnen i produkten** finns följande uppgifter:

Akut toxicitet:

2-propanol: LD₅₀ 4700-5500 mg/kg, (oralt, råtta)

LC₅₀ 46 –73 mg/L (inandning, råtta)

Glukonsyra: LD₅₀ 365 mg/kg (oralt, råtta)

Fosforsyra LD₅₀ 1530 mg/kg (oralt, råtta)

Inandning	I särskilt dåligt ventilerade utrymmen kan andningsorganen lindrigt irriteras.
Hudkontakt	Långvarig eller upprepad hudkontakt kan förorsaka rodnader.
Ögonkontakt	Stänk i ögonen irriterar och ger kraftig sveda. Kan t.o.m. förorsaka frätskador.
Förtäring	Förtäring kan ge illamående och kräkningar. Kan ge upphov till allvarliga, svårläkta eller bestående frätskador i matstrupen och övre matsmältningskanalen.

12. EKOTOXIKOLOGISK INFORMATION

Inga ekotoxikologiska data finns på produkten som sådan, men för **enstaka ämnen i produkten** finns följande uppgifter:

211	Fosforsyra Biologisk nedbrytbarhet: Akut toxicitet fisk: Bildar starkt sura lösningar, en 1%-ig lösning har pH ca 1,5. Lågt pH (pH < 5) är skadligt för fisk. Fosfor är ett övergödande medel i naturen.	Fosforhalt i slutprodukten 6%-P. Kriterierna för biologisk nedbrytbarhet är ej tillämpbara på oorganiska föreningar. LC ₅₀ (96h) 135 mg/l Gambusia affinis
255	Alkylfosfater Biologisk nedbrytbarhet: Akut toxicitet fisk: Akut toxicitet Daphnia magna Nedbrytbarhet: Bioackumulering: Ämnet är vattenlösligt och biologiskt lätt nedbrytbar.	Primär nedbrytbarhet > 90%, Biologiskt nedbrytbar LC50 (96h) 10-100 mg/l (Oncorhynchus mykiss) EC50 (48h) 10-100 mg/l (Daphnia magna) >60% CO ₂ , 28 dagar, modifierat Sturm Test (OECD 301B) Ingen bioaccumulering väntas.

218 **Oxalsyra dihydrat**
 Biologisk nedbrytbarhet: BOD20 64% av TOD, lättnedbrytbar
 Akut toxicitet fisk: LC50 (96h) > 100 mg/l (Pimephales promelas)
 Akut toxicitet Daphnia magna: EC50 (48h): > 100 mg/l
 Bioaccumulering: Biokoncentration förväntas inte
 Biokonzentrationsfaktor: 0,6 (beräknat)
 Ämnet är lättnedbrytbar och bioaccumulering i miljön förväntas inte. Ämnet har en pH-sänkande effekt och hög rörlighet i mark.

232 **2-Propanol**
 Biologisk nedbrytbarhet: BOD5/COD: 0,3-0,6, BOD20 70-78% av TOD, Lättnedbrytbar
 Akut toxicitet Daphnia: EC50 (44h): 2285 mg/L
 Akut toxicitet alg: ICLo (7d): 1000 mg/L (Microcystis sp.), 1800 mg/L (Scenedesmus sp.)
 Akut toxicitet fisk: LC50 (96h) 4200 mg/l (Pimephales promelas)
 Bioackumulation: BCF < 10 (beräknat värde). Bioackumuleras ej.
 Abiotisk nedbrytbarhet: Fotokemisk, t1/2: 1-2 dagar
 Ämnet har bedömts som ej miljöfarlig. Låg giftighet för vattenorganismer och landlevande däggdjur. Lättnedbrytbar, bioackumuleras ej i vattenmiljön.

PRODUKTEN EXTRA

Produkten innehåller fosfor och därför rekommenderas, att avloppsvattnet går ut via kommunala reningsverk. Tensiderna är biologiskt nedbrytbara enligt OECD-normen.

Inga miljöfarliga ämnen ingår i produkten. Enligt kriterier för beredningar och utgående från litteraturstudier och aktuell information **har produkten EXTRA bedömts vara icke miljöfarlig.**

13. AVFALLSHANTERING

Lämna för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser. **GIPECO AB** är registrerat hos **REPA**-registret för omhändertagandet av tömda förpackningar. Tömda förpackningar ska sköljas noggrant med vatten och sorteras som hårdplast.

14. TRANSPORTINFORMATION

RID/RID-S, ADR/ADR-S (bil-tåg):

BRANDFARLIG VÄTSKA, FRÄTANDE, N.O.S. (isopropanol, fosforsyra)

Klass: 3 **UN-nr: 2924** **Förpackningsgrupp: III** **Farlighetsnummer: 38**

IMDG (sjö):

FLAMMABLE LIQUID, CORROSIVE, N.O.S. (isopropanol, fosforsyra)

Class: 3 **UN 2924** **PG III** **Flash point: (47°C)**
 Marine pollutant:- **EmS: F-A, S-B**

IATA (flyg):

FLAMMABLE LIQUID, CORROSIVE, N.O.S. (isopropanol, fosforsyra)

Class: 3 **UN 2924** **PG III**

15. GÄLLANDE BESTÄMMELSER

I enlighet med Kemikalieinspektionens och Sprängämnesinspektionens föreskrifter om klassificering och märkning av hälso- och miljöfarliga eller brandfarliga kemiska produkter är produkten märkt enligt följande:

Brandfarlig		Ja		
Hälsöfarlig		Ja	Farosymbol Xi	Farobeteckning Irriterande
Riskfraser	R10	Brandfarligt.		
Skyddsfraser		R36/38	Irriterar ögonen och huden.	
		S2	Förvaras oåtkomligt för barn.	
		S24/25	Undvik kontakt med huden och ögonen.	
		S26	Vid kontakt med ögonen, spola genast med mycket vatten och kontakta läkare.	
		S37	Använd lämpliga skyddshandskar.	
Innehåller		Fosforsyra 19%, oxalsyra och isopropanol.		

16. ÖVRIG INFORMATION

R-fraser som anges i punkt 2 för enskilda ämnen: R11 Mycket brandfarligt. R21/22 Farligt vid hudkontakt och förtäring. R34 Frätande. R36 Irriterar ögonen. R67 Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad. Informationen på detta säkerhetsdatablad har angivits i enlighet med gällande myndighetsbestämmelser och IIHs branschrekommendation avseende säkerhetsdatablad. Uppgifterna i säkerhetsdatabladet är baserade på nuvarande kunskaper om råvaror och utgör ingen garanti mot särskilda egenskaper. Ändringar har gjorts under avsnitt 2, 4-8 och 11-16.

Vid frågor eller önskan om ytterligare information välkommen att kontakta vår tekniska avdelning.